

GEBONDEN HANDEN

Om vrijheid mij te geven,
O Jezus, Man van smart,
Liet Gij voor mij U binden,
Werdt Gij voor mij getart.

Uw zegenende handen,
Zoo vriendlijk uitgespreid,
Ze werden ruw gebonden
Tot mijne zaligheid.

Der kindren lokken streelden
Uw handen, teer en zacht,
Voor mij liet Gij ze binden
In 't holste van den nacht.

Die handen, vriendlijk noodend
Tot ieder: Kom tot mij!
Die handen liet Gij binden, —
Zoodoende ben ik vrij.

In uw gebonden handen,
Mijn Heiland, en mijn Heer,
Leg ik mijn beide handen
Uw grooten Naam ter eer!

C. E. S.

JOSEPH HAYDN

1732 - 31 MAART - 1932

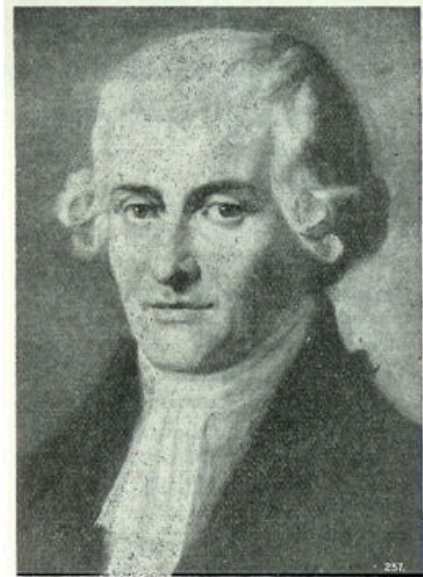
DE ONBEKENDSTE VAN ALLE GROOTE meesters" noemt een nieuwe Muziek-Lexicon den componist van „Die Schöpfung" en „Die Jahreszeiten," wiens 200ste geboortedagherdenking op 31 Maart a.s. valt. Een eigenaardig maar niet onjuist oordeel. Want juist die overbekendheid van de twee groote Oratoria, die zoowel geloovigen als ongeloovigen nog met onverflauwde belangstelling beluisteren, is mede oorzaak, dat zijn roem als schepper van het strijkkwartet,* als vader (cum grano salis) der instrumentale muziek en als nieuwe-vormgever der Symfonie minder groot is geweest of gebleven dan die van zijn Oratorium-scheppingen.

Al is rond de figuur van „vader" Haydn allengs een aureool geweven, die wel wat al te mooi schijnt, zonder aarzeling mag men hem plaats geven in de rij van de helden der toonkunst. Inzonderheid trekt zijn verschijning ons aan in den beminnelijken eenvoud van zijn optreden en in de erkenning, dat zijn talent — een zeer groot en een zeer veelzijdig talent — vrucht was van Goddelijken oorsprong. Dit was niet alleen belijdenis, maar ook toepassing; ik wijs op zijn getuigenis aangaande „Die Schöpfung": „Nooit was ik zoo vroom als toen ik aan mijn Schöpfung werkte; dagelijks viel ik op mijn knieën en bad God, dat Hij mij kracht zou geven, om het werk gelukkig te voltooien."

Haydn heeft middellijkerwijs zijn snelle ontwikkeling te danken gehad aan den zegen van een ouderlijk huis, waar liefde tot de muziek allen vereenigde in ernstige muziek-

*) Mozart heeft erkend, het schrijven van kwartetten van Haydn te hebben geleerd.

beoefening. Het was een zeer eenvoudig tehuis: Josephs vader was wagenmaker te Rohrau in Oostenrijk, en hij heeft, toen de schoolmeester het talent van den vijf-jarigen knaap ontdekte, niet zooals menig vader de ontplooiing daarvan tegen-gewerkt, maar toegestemd in een muzikale opleiding, welke in een snel tempo heeft geleid naar zijn muzikale „mondigheid."

Joseph Haydn

De vruchtbaarheid van Haydn's compositie-talent is enorm geweest, al heeft maar een gering deel daarvan den tand des tijds weerstaan; niet minder dan 125 symfonieën, 77 strijkkwartetten, 66 orkeststukken, 51 concerto's voor instrumenten, 53 klaviersonaten en 24 opera's staan op zijn naam. Het hoogtepunt bereikte Haydn echter in de genoemde Oratoria. „Die Schöpfung" heeft hij geschreven, toen hij reeds 65 jaar oud was, „Die Jahreszeiten" volgde spoedig daarop. Nog een jaar voor zijn dood woonde hij te Weenen een uitvoering van „Die Schöpfung" bij en tekenend is zijn uitroep „Het komt van dáár!" toen hij de passage „Und es ward Licht" hoorde en de hand ten hemel hief.

Haydn is gestorven 31 Mei 1809, en was dus 77 jaar oud, toen zijn Meester hem opriep. Nog vijf dagen voor zijn dood zong hij met bevende stem bij de piano: „Gott erhalte Franz den Kaiser," dat door hem gecomponeerd is.

De herinnering aan dezen groote uit het rijk der toonkunst doet onwillekeurig bijzondere blikken werpen naar het verleden; welk een tijdperk, door Händel, Bach, Beethoven, Mozart en Haydn omspannen, vergeleken bij thans! Om maar te zwijgen van een tweedehandsmuziekgenieting, waarmee een radiolievend geslacht zich tevreden stelt, tegelijk de scheppende en de herscheppende kunstenaars vernederende, en dat in een mate, die een schrijver in een onzer maandbladen een beschouwing doet wijden aan de vraag: „Waarom staan onze concertzalen leeg?"

Moge de herdenking van Haydn's 200sten geboortedag ons nog weer eens even doen bezinnen op de levensverrijking, door de schoone kunsten geschonken door Hem, die ook den toonschepper het leven geeft, opdat Hij erkend en geprezen worde als den Gever van alle goede gaven! Niet, om die te verwerken in een surrogaat-mechaniek, maar om ze te genieten in onmiddellijke en zuivere reproductie. Dat de zaken slecht gaan, is betreurenswaardig, maar dat de kunst uit bedelen moet gaan, is erger; het is een aanklacht tegen ons geslacht. Er mag in de herdenking van Haydn's geboortedag werkelijk wel een element van boete-geweven zijn!

V. D. M.

315

Buste van Haydn